

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ezechielis Spanhemii Dissertationes De Praestantia Et Usu Numismatum Antiquorum

Spanheim, Ezechiel

Amstelodami, 1671

De Nummis Regum aut Illustrium adhuc ignotorum; Heroum seu
Conditorum; Solymi; Eurypyli, Pergamenorum cum Fluviis singulares
Nummi declarati. Sapientum item, ut Homeri; ejusdem Nummi ac Marmor

...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12878

mina vero illa cum ATTALI BIANORIS, tum alterius PHENIPPI, aut similis appellationis, totidem significant loci Præsides, sub quibus Nummi id genus apud Cnosios percussi: juxta morem nempe in Græcorum Numismatibus obvium, ac Cretenfis Hierapytnæ exemplo supra etiam adsertum, quorum Nummi cum eodem symbolo, solo Magistratus nomine distincti occurrebant. Præsidium cæteroque id genus apud

Dissert. lib. Cnosios meminit alicubi Arrianus, *μεγαλῆς κρησίου* 111. cap. 9. *μηδενὶ Κνωσίων* (non ut ibi legitur *κνωσίων*) ut *declaris Præses Cnosiorum*. Plures certe BIANORES, cujus filius superior Attalus, apud Græcos olim appellati,

Ad Eclog. 1 x. Conditor Mantuæ juxta Servium, divino vati commemoratus,

— namque sepulcrum

Incipit apparere BIANORIS;

Lib. xxxiii. cap. 16. aut alter è primoribus Acarnanum apud Livium; *Archelaus & BIANOR, principes gentis Acarnanum ambo*.

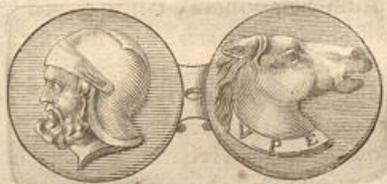
Et in eo versabar, quum opportune incidit, adnotatum mihi alium Nummum in eadem Gaza inclytæ Reginae cum iisdem symbolis, capitis galeati nempe in anteriori parte, Aquilæ autem in averfa, cum duobus itidem Pileis, & inscript. ΑΠΑΜΕΩΝ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ. Unde jam optio datur lectori, superiorem, de quo agimus, Nummum, aut Cnosios ob priores conjecturas easque non contemnendas, aut vero Apamensibus adscribendi.

Conclusio
Dissertatio-
nis, cum ex-
plicatione
aliquot
Nummo-
Mitto jam alia sexcenta, quæ ad illustrationem HISTORIÆ veteris GRÆCORUM aut BARBARORUM antiqui Nummi nobis insuper ob oculos ponunt. Quot REGUM aut ILLUSTRIVM Capita in iis adhuc expressa; quæ partim nominis aut loci adpositio-
ne

ne nota, aut de quibus aliunde licet conjecturam face-^{rum singu-}
re; partim iisdem notis destituta, & ignota proinde ^{larium.}
etiamnum, in illustribus Cimeliariis occurrunt? Cu-
jus postremi generis en tibi ectypum præclari Nummi
aurei Gazæ Palatinæ, cum imberbis & diademate re-
vincti effigie, illinc cum capite turrato.

An forte Cappadocum, an Cypriorum, an Creten-
sium, an vero Commagenorum Rex, quod initialis il-
la littera K in averfa parte signaret; sicut alias A. Ar-
givos, X Achaios, E. Epidaurios, & similia designant
in antiquis Nummis? Quam venustus itidem Num-
mus argenteus ejusdem Gazæ Palatinæ, qui hinc Mar-
tis caput galeatum, illinc dimidium Equum, solitum
Carthaginensium symbolum exhibet.

Cui haud dissimilem inter DIONYSII Siciliae Ty-
ranni Nummos relatum à Goltzio & Paruta videas.
Quot præterea Gentium vel Urbium CONDITO-
RES aut HEROES ex eadem supellectile Nummaria
eruantur ac illustrantur? Quam præclarum in eo ge-
nere Numisma Medicæ, in quo hinc caput laurea-
tum cum inscr. ΤΕΡΜΗCΕΩΝ; illinc figura semi-
nuda.

Ooo 3.

nuda sedens cum parazonio, vel clava, & epigraphe
 COΛΥΜΟΣ? Antiquus nempe Termessenum He-
 ros SOLYMUS, à quo & promontorium supra Ter-
 messum, dictum Solymus, & ipsi Termessenses Soly-
 mi, ut Strabo jam olim vidit, & quem consulere ea de
 re poterit eruditus lector. Ad quem Heroem referri
 debet proinde illud, quod legebam nuper in veteri
 epigrammate inedito codicis quondam Palatini, jam
 Vaticani,

Δῶρον ΤΕΡΜΗΣΣΟΙΟ διδασκαλῆς χάριν ἀγῆς
 εὐσεβείης θεράπων θῆκε ΘΕΩ τὸ γέρον.

Donum TERMESSI pura institutionis ergo Pietatis cultor
 hoc DEO premium dedicavit. Haud alius nempe ille
 Termessi Deus, quam hic Solymus Heros ejus loci. Ex
 superioris Nummi fide præterea, aliorumque ejusdem
 loci, quales plures vidisse memini, inscriptos itidem
 omnes ΤΕΡΜΗΣΣΕΩΝ, emendare licet corruptum
 vulgo TERMESSI Lyciæ, seu juxta alios Cariciæ Ur-
 bis apud varios auctores nomen: quemadmodum apud
 hunc ipsum Strabonem, cui indicato loco recte

Lib. XII. in
 Atticis.

Τερμησός, alibi male Τερμησόν; tum insuper apud Pau-
 saniam, Τερμισαίς; Stephanum Τερμισός^a; Polybium
 vero Τελμισαίς;^b Arrianum Τελμισός & Τελμισαίς;
^c Aristidem Τελμισαίως; ^d Gregorium Theologum, Τελ-

^a Exc. leg.
 xxxv 1.
^b Lib. 1.
 cap. 20.

^c Sac. Serm.
 1.

^d Orat. 1. in
 Jul. p. 100.
 1. de Divi-
 nit.

μισαίων. Ex qua posteriori lectione passim à librariis re-
 cepta, has voces nempe Τερμησόν & Gentile Τερμησός,
 in Τελμισός & Τελμισός mutantibus, profectus iti-
 dem error, qui Ciceronem & Livium adhuc obsidet:

Lib. xxxvii.
 cap. 56.

Cicero quidem, *Tum Caria tota præcipueque Telmessus*,
 paullo ante, *Telmessus in Caria est*; Livius autem, *Tel-*
missum item nominatim & castra Telmissum, præter agrum
qui Ptolomæi Telmissi fuisse; Item Rhodiis Lycia data extra
eundem Telmissum & castra Telmissum. Vera enim hujus
 loci

loci scriptura *Termessus*, non vero *Telmessus* aut *Telmis-
sus*, minus autem *Telmiscus*, ut existimabat doctissimus
Bochartus. Quid memorem rursus alium Nummum
raritate & elegantia singularem, quem Thomæ Chif-
fletio, avitæ & fraternæ laudis æmulo, acceptum feret
Lector, qui eundem è Cimeliarchio Christina Augu-
stæ depromptum ad me transmisit?

Quam pulcre vero ille Commentarii vicem præstat di-
vino Vati,

Αλλ' οἶον τ' Τηλεφίδην καπνήεσσο χαλκῷ
 ΗΡΩ' ΕΥΡΥΠΥΛΟΝ, πολλοὶ δ' ἄμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 ΚΗΤΕΙΟΙ κλεινόεσσο, γυπαίων ἐνεκα δῶρων.
 Κένον δὲ κάλλιπον ἴδον μὲν Μέμνονα δῖον.

Homeri
 Odyss. A.

Sed qualem Telephidem prostravit ferro HEROA EURY-
 PYLUM, multi vero circa illum socii CETEII interfecti
 sunt muliebria propter dona. Illum vero pulcherrimum vidi
 post Memmona divinum. Scilicet non idem solum oris
 decor, eademque HEROIS appellatio in superiori
 Nummo, sed præterea (quod erudite etiam notave-
 rat amicissimus Chiffletius, litteris una cum transmi-
 sso Nummi ectypo ad me datis) solutio inde eruenda
 illius ænigmatis, quæ Strabonem fugit, dum ejusdem
 Poætæ versus recitans, addit, *Αἰνιγμά τι πθεῖς ἡμῖν μάλ-* Lib. XII.
λον, ἢ λέγων τι σαφέες. Οὐτε γὰρ εἶν' ΚΗΤΕΙΟΥΣ ἴσμεν
 85. π.

ἕς πρῶς δέξασθαι δ᾽ αἰ, ἐπὶ τῷ γυναικίον ἐνεκα δάρον. ἀλλὰ καὶ οἱ
Γραμματικοὶ μὴδέμα ὡς ἀλλοτρίους ἀρεσιλογεῖσι μᾶλλον ἢ
λύσει τὰ ζήσηδρα. Quibus quidem verbis anigma potius nobis
proponit, quam ut diserte aliquid exponat; Nam non constat
QUOS CETEIUS intelligere debeamus, neque quid sibi
velint muliebria illa dona. Grammatici etiam dum fabellas
adducunt, non tam solvunt questiones, quam rationes com-
miscendo indulgent. Grammaticorum id genus de hoc
loco expositiones videre adhuc hodie licet apud Eusta-
thium, sed qui inter alia notat opportune, Ceteios
hujus Eurypyli comites, dici quibusdam Pergamēnos,

Pag. 1697. ἀλλοι: ἡ Κητεῖος Περγαμῶν ἐνόησαν. Id vero egregie firmat
simul ac illustrat superior Nummus, qui à Pergamenis
tamquam Eurypyli quondam sociis vel adfocis, signa-
tum eundem Heroa repræsentat. Neque vero obscura
erat ratio hujus appellationis, ex eo nempe profecta,
quod fluvius Cetius aut Ceteius præterflueret hanc

Lib. v. cap. 30. Urbem, ut Plinius diserte observat; longeque clarissimum

Asie PERGAMUM, quod intermeat Selinus, præfluit
CETIUS, profusus Pindaso monte. Hinc ergo Pergame-
ni, haud minus ac vicini alii accolæ, Ceteii: sicut no-
tum varia jam olim extitisse cognomina fluviis loca,
& ab iisdem denominata, ac apud Siculos quidem fre-
quenter, quod Duris apud Stephanum de Urbibus
docet, & firmat exemplis Syracusarum, Gela, Himera,
Selinuntis, Phænicuntis, Erycis, Acragantis, & plurium
id genus. At vero ne quid dissimulem, occurrit etiam
similis plane Nummus in Gaza Medicea, cum iisdem
symbolis & nominibus, nisi quod loco ΠΕΡΓΑΜΗ-
ΝΩΝ, legat in eodem eruditus ejus Cimeliarcha, ΗΣΑ-
ΛΑΜΙΝΙΩΝ. Ita etiam ejusdem Reginæ nummum,
cujus Iconem, qualis ab amicissimo Chiffletio trans-
missa, modo expressimus, legisse antea videbantur eru-
diti

In voce
Anagyris.

diti Urbis antiquarii, ex ea nempe, quæ ad eos dimanaverat, Medicei Nummi scriptura. At quum jam Nummi ipsius archetypi inspiciendi accuratius non detur nobis facultas, lubricum videtur ac periculosa plenum alex, his aut illis temere fidem abrogare. Suffragari quidem prima fronte videtur doctis Antiquariis Templum illud Veneris Paphiæ, cum ejusdem nomine ΠΑΦΙΑ, in averfa Nummi parte signatum, cum meta veluti pyramidali in medio; quo habitu Venerem apud Paphios cultam, Tacitus, ut notum, aliique describunt; Tacit. Hist. lib. 11. 2. 3.
Haud fuerit longum initia religionis, Templi situm, formam Deæ, neque enim alibi sic habetur, paucis differere; mox: simulacrum Deæ non effigie humana, continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum METÆ MODO exurgens. Et ratio in obscuro. Quæ in superiori Nummo conspicua, eundem proinde à Salaminis Cypriis potius, quam à Pergamenis Ionibus percussum viderentur arguere. At nihilominus plura sunt longe & certiora, quæ mihi suadent omnino, ut juxta expressam in superiori Nummo scripturam, Pergamenis eundem cum Chiffletio adscribam. Primum quidem, quod in Græcis Numismatibus vetustate sæpe exesæ inscriptiones accuratissimos etiam nonnunquam fugiant, minus proinde in his exercitatis, maxime ob vicinos variarum litterarum ductus crebro imponant, atque ita ad alia trahantur, cujus sexcenta exempla obvia in antiquariorum libris, & quorum etiam haud pauca suis locis in hoc opere notamus. Alterum, quod huic Eurypylo Heroi nihil commune legatur cum Cypriis exstitisse. Plures quidem Eurypylos in ea Trojana expeditione legimus apud divinum Vatem, & quidem alterum ex Co Insula Iliad. 2. Herculis filium, alterum vero Euæmonis ex Ormenio Thessaliæ oppido, eosque à partibus Græcorum stan-

tes. Quibus alium insuper Eurypylum addere mihi liceat, cujus mentionem apud Apollonium Rhodium reperio,

Lib. I V.
v. 1561.

Εὐρύπυλον Λιβύῃ θηροτρόφῳ ἐγγεγραῶται,

Eurypylum Africa ferarum altricis indigenam,

& quem Neptuni ac Celanæ filium, & Cyrenarum in Africa Regem observat ibi Græcus interpret, adducto etiam eam in rem Callimachi testimonio. Iste vero de quo agimus HEROS EURYPYLUS, Priami è sore & Telephi filius, ac *Telephides* proinde Poëtæ in priori versu paullo ante adlegato dictus, pro Trojanis

Lib. XIII.

dimicans interfectus. Si vero Strabonem consulamus, auctor ille Telephum Eurypyli hujus patrem, regnasse in ea regione, quæ circa Teuthraniam est & Caicum. Paulo ante vero Teuthraniam dixerat sitam inter E-læam, Pitaneum, Ataneum, & Pergamum. Hinc itaque Pergameni in parentis Telephi, & postea filii hujus Eurypyli ditione, ac inde, ut jam intelligimus, & Strabonem tamen fugit, illius ad Trojanam expeditionem comites, sub *Ceteiorum* nomine, quod innuit inter alia Eustathius, à Poëta designati. At quod non vidit, saltem non observavit eo loco Eustathius, & mire tamen ad hujus rei & Nummi illustrationem facit, id apud Aristidem reperio, qui Telephum antiquissimum Pergami conditorem docet: duas nempe deductas in eam Urbem Colonias, primam & antiquissimam ex Arcadia à Telepho, secundam, sed dignitate præcipuam ab

Tom. II.
Orat. de
Gencord.
p. 304.

Æsculapio; ἡ γίνεται τοῖς μὲν χρόνοις αὐτῆ δότι πρὸς τὴν δότι-
κία δότι ἐν τῇ Ἰλιάδῳ μὲν πρὸ ἐξ Ἀρκადίας τῆ ἀμα ΤΗΛΕ-
ΦΩ, τῆ ἢ ἀξία καὶ τῆ δυνάμει πολὺ πρὸς ἑαυτῆ πασῶν δότι-
κίων. *Et quamquam temporis ratione secundâ hac est Colonia,*
(de Pergamo loquitur) *è Græcia POST ILLAM deduc-
ta, quam ex Arcadia TELEPHUS cum suis deduxit, di-
gnitate*

guitate tamen ac potentia omnium est antiquissima. Haud mirum itaque in hujus originis memoriam, primi Conditoris sui filium EURYPYLLUM nempe Telephidem, ut vocat illum Poëta, publico ære à Pergamenis signatum. Tertium nec minus palmarium aut invictum argumentum, ΠΟΛΛΙΩΝΟΣ seu *Pollionis* nomen eidem Nummo adscriptum suppeditat, nempe ΕΠΙΣΤΡΑΤ. ΠΟΛΛΙΩΝΟΣ, *sub Præatore Caio Pollione*. Inde vero sicut ex aliis scripturæ indicis, & Nummi ipsius intuitu ac elegantia, colligo eundem circa Hadriani vel Antoninorum tempora percussum. Ea vero ætate Pollionem quendam Asiæ minori, in qua Pergamus, præfuisse, liquet mihi rursus ex Aristide, qui in sermonibus sacris factum suum quoddam narrat, Ἰνὶ ΠΟΛΛΙΩΝΟΣ ἀρχόντι τῆς Ἀσίας; *sub POL- Sac. Serr. IV. p. 611.*
 LIONE Præside Asiæ. Id etiam pulchre firmat Nummus quidam Sabinæ, Hadriani Conjugis, ab eisdem Pergamenis percussus, cum nomine ejusdem Pollionis, ΕΠΙΣΤΡΑΤ. ΠΟΛΛΙΩΝΟΣ ΠΕΡΓΑ. *sub Præatore Pollione Pergamenorum.* In Gaza Christinæ Regina.
 Quamquam ille Pollio, cuius Aristides meminit, sub M. Aurelio demum Asiæ Proconsulatum gessisse videatur. Accedit postremo, extra Cyprum viguisse quoque cultum Veneris Paphiæ; & in ejus rei fidem & memoriam, nomen ac simulacrum ejusdem ΠΑΦΙΑΣ, ac etiam Templum sæpe in aliarum Gentium ac Urbium Nummis expressum. Ejus rei exemplum illustre præbet Nummus in urbe Asiæ itidem minoris, nec ita procul à Pergamo dissita, Sardibus nempe, & quod hic notandum, circiter circa eadem tempora sub Hadriano nempe percussus, cum eodem illo Templo & simulacro Veneris Paphiæ, ac simili inscriptione ΠΑΦΙΗ, nomine autem gentili ΚΑΡΔΙΑΝΩΝ. Exstat ille inter collectos à Sir-

mondo nummos in Collegio Claromontano Parisiensi, quem ibi cum reliquis anno superiore inspectis opportune adnotasse memini. Nihil itaque mirum aut insolitum, si à vicinis etiam Pergamenis publico aere signatum idem Templum, & ad polite quidem Paphiæ Dææ simulacrum in eodem Nummo, quo vel Adoni formosior juvenis, & eo nomine insigniter, ut audivimus, à divino Vate commendatus, depingebatur. Mirto jam quæ illustrandæ illi rei insuper facerent, similia nempe exempla vel Serapidis Alexandrini, vel Dianæ Ephesinæ, quæ sæpe in aliis nummis occurrunt quam vel Alexandrinis vel Ephesinis; quod de postrema erudite jam à te observatum, in eleganti illa tua de Nummo Apamensi dissertatione. Quibus exemplis à te ex hac penu Nummaria congestis liceat hic insuper addere, ut alios mittam, Nummum Gortyniorum Cretensium cum ejusdem Dianæ Ephesinæ seu *Πολυμέδæ* effigie, ac inscr. ΓΟΡΤΥΝ. seu *Gortyniorum*. Atque ita vides invictis, ut opinor, argumentis, quam vere & jure optimo insignis iste Nummus hujus HEROIS EΥΡΥΠΥΛΙ, Pergamenis sit adscribendus, nihil autem causæ vel rei subesse, cur ad Salaminios Cyprios, quo induxit eruditos Antiquarios Paphiæ Veneris in eodem mentio ac Templum, sit confugiendum. Et hæc quidem scripseram, quum succurrit opportune, inter quorundam rariorum Nummorum icones, quas olim mihi seposueram, unam esse Pergamenorum cum aliqua Ceteii aut Ceteiorum mentione. Neque fefellit expectatio. Talis enim mihi nummus occurrit sub M. Aurclio à Pergamenis signatus, in cujus averfa parte Æsculapii Pergameni statua cippo innixa, utrinque duo Fluvii recumbentes, cum ramis Apii, ut viderur, aquatilis, infra Coronæ; talis autem inscriptio ΕΠΙ

ΓΡΑ.

In Museo
Christinæ
Reginæ.

ΣΤΡΑ. ΚΑΛΑΙΣΤΕΟΥΣ ΣΕΛΕΙΝΟ. ΚΗΤΕΙΟC In Museo
 ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ, Sub Pratore Calli- Reginae
 seo, Selinus, Ceteius, Pergamenis Bis Neocoris. Christianae.

De Æsculapio cippo innixo ac Pergamenis singulari religione culto res obvia, quem secundæ & nobilissimæ quidem Coloniae Pergamum deductæ ducem supra ex Aristide vidimus; unde etiam præcipuus Dei illius cultus in ea Urbe videtur originem habuisse. Duas vero illas figuras recumbentes cum Apii fluviatilis ramis, duos Fluvios nobis repræsentare, non solum consuetus ille eorum in Nummis habitus arguebat, sed evincebant continuo adposita singulis nomina ΣΕΛΕΙΝΟC, ΚΗΤΕΙΟC; quorum utrumque Fluvium ad Pergamum spectare liquebat ex adlato supra Plinii loco, optimo & clarissimo hujus Nummi interprete, Pergamum, quod intermeat SELINUS, præfluit CETIUS. Ut vero peculiare quoddam fatum agnoscas in his Pergamenorum Nummis, eundem etiam viderat & expresserat Trifanum, sed ita, ut veram ejus scripturam non sit adsequutus, & palmarium hic Ceteii nomen interverterit. Ita enim tradit ille hujus Nummi epigraphen, ΕΠΙ Β. ΚΑΛΑΙΣΤΕΟΥΣ ΣΕΛΕΙ. ΝΟΤΙΩΝ Tom. 1.
 ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΔΥΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ; ut mittam Com. pag.
 aliquod in ipsa icone discrimen, cum in Ramis, tum 641.
 ob omiffas geminas Coronas. Immo ut dux erroris,
 Ppp 3 facile

facile socium aut invenit, aut facit, similis etiam occurrit Nummus in Museo Mediceo, quem dum Trifstano nimium tribuit diligens alias ac egregie versatus in antiquaria hac suppellectile Cimeliarcha, ad ejus fidem etiam eundem describit. At certa & indubia, quam tradimus præclari illius Nummi scriptura, quem consulere poteris in Cimeliarchio Christinae Augustæ, unde etiam ejus Iconem sumus nacti, qualem vulgavimus, cum iisdem omnino litteris ac symbolis inde expressam. Ut mittam jam Trifstani, præclare alias de his studiis meriti, quæ inde fingit somnia, & quæ scilicet Geographos hæcenus latuerint: duos nempe fluvios tractum Pergamenum irrigasse, utrumque *Selinuntis* nomine, unde *Selinuncii* dicti eorum accolæ: quæ omnia fide hujus Nummi & inscriptionis, quam præferre eidem videbatur, constare existimat. Eum nempe in hunc errorem induxit alius Plinii locus, ubi duos fluvios *Selinuntis* dictos, Ephesi Templum Dianæ docet præterlabi; *Templum Dianæ complexi è diversis regionibus duo Selinuntis*. At alius Ephesi, alius Pergami situs, neque nummus iste Ephesinus, sed Pergamenus; neque in eo Templum Dianæ Ephesinæ, sed statua Æsculapii Pergameni. Ut mittam insuper, quod Trifstanum hic fugit, diversam satis utriusque nominis rationem. Fluvius ille, qui Pergamum intermeabat, *Σελεινός* vocabatur, ut docet nummi epigraphe, Plinio *Selinus*. At ille seu unus, seu geminus, qui propter ædem Dianæ Ephesinæ præterfluebat, Græcis dictus *Σελλῶς* seu *Sellenus*, qui flectitur *Sellenuntis*. Id me docuit Xenophon, unde superior etiam Plinii locus lucem & emendationem sceneratur; *ὃν ἐν Ἐφέσῳ ἢ ὡς τὸ πᾶν ἔστιν Ἐφεσίας Ἀργιμίδου νεὼν Σελλῶς πταμὸς ὡς ἀρρῆσθαι. Itidem apud Ephesum propter ædem Dianæ Ephesinæ Sellenus fluvius*

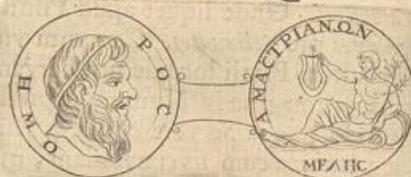
Lib. v.
cap. 29.

ἀπὸ ἀνακ.
lib. v.

fluvius præterfluit. Unde liquet apud Plinium legendum quam pulchre cum altero Plinii loco de situ Pergami, & duplici fluviorum imagine in Nummo expressa consensanea sit producta à nobis vera ejusdem Nummi epigraphæ; ac præterea cum iis conveniant, quæ de Ceteiis Pergamenis paullo ante sunt à nobis adnotata; unde etiam Homerici ænigmatis, quale Straboni videbatur, certior adhuc & evidentior solutio elucescit. Quid vero præteream ipsos Heroum præcones, aut prima Urbium id genus decora, SAPIENTIÆ nempe ac LITTERARUM studiis inclytos vultus; ac præ reliquis ipsum illum parentem ingeniorum HOMERUM, quem præ viri vetustate vel ad artificum ingenium, quod tradit Plinius, effectum (ut alibi jam inuimus) juvat tamen contemplari. Et certe, quo studio olim in tanto cive adoptando nobiles urbes certasse accepimus, eodem in illo effingendo, cum potiores ex iis, tum alia præclara quoque oppida contendisse, lubenter adhuc intuemur. Mitto Chiorum Nummum, abunde jam à Cl. Allatio in magni conterranei gratiam illustratum, & de quo nonnulla etiam supra monuimus, qui nempe hinc Sphingem, illinc Homeri caput exhibet, cum inscr. ΟΜΗΡΟC. En tibi vero eundem Melesigenam in duobus rarissimis Nummis expressum, priorem Smyrnæorum, alterum vero Amastrianorum.

Et

Et prioris quidem Ectypum similiter indulfit mihi peritus hujus memoriæ cultor, Thomas Chiffletius, quod æreum illud apud Smyrnæos monetæ genus *Homicum* dictum, cujus meminit Strabo, sicut etiam viderat amicis noster, nobis ante oculos ponit; καὶ δὴ καὶ τὴ ΝΟΜΙΣΜΑ π χαλκῆν παρ' αὐτῶν ΟΜΗΡΕΙΟΝ λέγεται. *quin etiam NUMMUS quidam æreus apud eos HOMERIVS vocatur.* Scilicet, si Statium audis,

Lib. III. *Smyrna tibi gentile solum, potiusque verendo*
Sylv. *Fonte Meles.*

Non nostrum equidem tantam inter nobiles has urbes Chium & Smyrnæam litem componere. Illud ferme liquidum, eas esse, quæ præ cæteris contendentibus, hujus civis natales potiori quodam jure sibi videntur adrogasse. Hinc apud Smyrnæos, non signatus solum ære ejus vultus, sed & crecta Porticus cum Templo ac Simulacro ejusdem: quod præter Strabonem confirmat etiam Tullius; *Smyrnæi vero suum esse confirmant.*

Lib. XII. *Itaque etiam delubrum ejus in oppido dedicaverunt.* Unde iterum huc opportune referas illud Papiniani,

Lib. I V. *Nec at adoratas & Smyrnæ & Mantua lauros.*

Epig. 2. *Ut jam non mirum sit, Sacerdotes ejusdem Poëtæ ac Ædituos à Themistio adnotari; πολλὰς μὲν Ομήρου ἱστοφίτας καὶ νεωκόρους.* Quæ equidem egregie illustrare videtur insigne illud & quantivis pretii Marmor, ante paucos annos in Urbis vicinia ac ditione Colonnensium Procerum feliciter effossum, & quod, ut præcipuum

puum hodie inclyti eorum Palatii decus, singulari cum gaudio & voluptate aliquoties una spectavimus. Exhibet vero illud nobis, cum Templum ac sedentem Poëtam scepro armatum, & cujus capiti figura muliebris à tergo coronam lauream imponit, & circumstantes Poëtam aliquot figuras, quibus omnibus adscripta hæc ferè nomina, ΕΤΜΕΛΙΑ, ΚΗΡΟΝΟΣ, ΙΑΙΑΣ, ΟΔΥΣΣΕΙΑ, ΟΜΗΡΟΣ, ΜΥΘΟΣ; tum adpositam ei aram & victimam, plurimasque dein Virtutum, Artium & Musarum figuras, quarum nonnullis in primo ordine positis addita etiam nomina, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΤΡΑΓΩΔΙΑ, ΚΩΜΩΔΙΑ, ΦΥΣΙΣ, ΑΡΕΤΗ, ΜΝΗΜΗ, ΠΙΣΤΙΣ, ΣΟΦΙΑ; denique eundem Poëtam quasi consecratum ac in Deorum numerum adscriptum, ac montis Olympi, ut videtur, fastigio impositum, addito, more consueto in præclaris Græcorum statuis & marmoribus, artificis nomine, ΑΡΧΕΛΑΟΣ ΑΠΟ ΑΔΩΝΙΟΥ ΕΠΟΙΗΣΕ ΠΡΙΗΝΕΥΣ, *Archelaus Apollonii filius fecit Prienensis*. Sed de præclaro & insigni Marmore forte alibi accuratius: meretur enim publice exstare, & peculiari commentario illustrari, quod à te etiam præstitum iri aliquando significabas, idem vero vel obiter hic in Lectoris gratiam indicasse, haud illi ingratum, certe ab hoc loco haud alienum existimavi. Magnam equidem illius Marmoris vetustatem, cum alia arguere mihi videntur, tum in primis antiquissimæ in eodem scripturæ vestigia, ut in voce ΚΗΡΟΝΟΣ, ubi duas litteras ΚΗ videas litteræ Χ locum occupare, juxta morem apud Veteres illos Græcos receptum, antequam primævis sexdecim litteris, ut norunt eruditi, posteriores illæ adspiratæ adderentur. Sed hæc aliaque eo spectantia melius ad ipsum Marmor excutientur. Alter vero Nummus cum ΗΟΜΕΡΙ itidem

dem ac fluvii Meletis effigie in averſa parte, & infer-
 MEΛHC, haud minus Smyrnæis patrocinari videtur,
 quorum urbem fluvius ille, ut notum, circumfluit. Fal-
 luntur enim eruditi antiquarii, qui ob adſcriptum
 AMACTPIANΩN ſeu *Amaſtrianorum* nomen, Smyr-
 næorum coloniam fuiſſe Ponticam Amaſtrin, ac ideo
 Nummo illo Meletem inſculptum. Altum certe apud
 veteres de ea deductione ſilentium. Condita ab Ama-
 ſtri Heracleæ, ut paullo ante vidimus, Regina hæc
 Lib. XII. urbs *αυάριος*, & ſi Strabonem audimus, ex quatuor
 pagis, Sefamo, Cromna, Cytoro & Tio. Manſit illa
 inde in ditione Heracleenſium, donec ab iis avulſa fuit
 à vicinis Bithyniæ Regibus, ut liquet ex Memnone a-
 Cap. XVII. pud Photium. Celebre vero nomen progreſſu temporis
 inter nobiles Ponti urbes naſta, maxime ſub imperio
 Lib. X. E. Cæſarum, unde Plinio juniore laudatur, *Amaſtrianorum*
 piſt. 99. *civitas & elegans & ornata, habet inter præcipua opera pul-
 cherrimam eandemque longiſſimam plateam.* Hinc eandem
 ſapientiæ quoque & litterarum ſtudiis floruiſſe, vel ex
 In Pſeudo- Luciano colligas; qui in eam ſe proſectum docet, ut
 manti. ulciſceretur Alexandri illius impoſtoris, cujus hiſtrio-
 niam deſcribit, impietatem, haud paucos ibi ad eam
 rem adjuutores naſtus, & maxime Philoſophos è Timo-
 cratis ſchola. Ut non immerito eandem Urbem ob Phi-
 loſophorum in ea copiam odio proſequeretur hic Pſeudo-
 mantis. Unde etiam factum videas, ut in Urbe flo-
 rente eruditorum copia & litterarum cultu eruditorum
 ac ſapientum apud Græcos Deus & parens HOMERUS
 ære quoque ſignaretur. Quia vero vulgo ille MELESIGENES
 dictus, quaſi fluvii MELETIS filius, qui Smyr-
 nam, ut notum, circumfluit; hinc MEΛHC quoque in a-
 verſa nummi parte expreſſus, nomine etiam ejus addito.
 Fruſtra vero ſunt, qui inde aliquam Smyrnæorum
 vel

vel Amastrianorum cognationem quærunt; aut indubium Coloniae deductæ argumentum. Ita alium adhuc notavi nummum, cum in Museo Regio Pariensi, tum in Cimeliarchio Reginae Christinae, qui hinc Homerum iterum signat, cum inscr. ΟΜΗΡΟΣ, illinc vero caput turratum ac epigraphen ΑΜΑΤΡΙC, ut vel inde singulare quoddam hujus urbis in hunc Poëtam studium elucefcatur. Id enim pridem receptum apud Græcos, aut à Græcis profectas urbes, ut etiam extra contententes de ejus natalibus, Templis ac simulacris Ἡρώς ille καὶ Δαίμων, juxta Pythium Apollinem declaratus, coleretur. Hinc & à Ptolemæo Philopatore exstructum huic Heroi Templum, ipse vero decore sedens collocatus: quo habitu superior Smyrnæorum Nummus, ac Marmor paullo ante indicatum eundem repræsentant. Duos certe adhuc Nummos possidet Gaza Christinae Augustæ, hunc ipsum Melesigenem effingentes; unum sub M. Aurelio percussum cum Poëtæ capite & inscr. ΟΜΗΡΟΣ sine alia loci nota, saltem quæ hodie possit in eodem legi; alterum ab Ægiensibus cufum Severi temporibus, cum effigie Homerum itidem referente, ut videbatur principi Urbis Antiquariorum, ac Nummi ejusdem quondam possessori Fr. Gottifredi. Neque aliter ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ occurrit non solum in nummis Samiorum sub Commodo & Gallieno signatis, cum inscr. ΠΥΘΑΓΟΡΗΣ ΣΑΜΙΩΝ; sed præterea, ut existimabat idem Gottifredus, in nummo quodam Nicæensium, quem inclytæ Reginae, una cum reliqua sua penu Nummaria addixit. Quid jam referam Urbium ipsarum prærogativas & privilegia iisdem Nummis, tanquam totidem Columnis aut æreis Tabulis, ad posteritatis memoriam prodita? Jus nempe sacri & inviolati soli; suarum legum; Libertatis; Metropoleos aut

Julian. O-
rat. III.

Ælian. Var.
Hist. lib.
XIII. c. 22.

Primatus; Colonia; Aeditus denique & Coronigera; quæ singula tot Nummi Græcarum & Asiaticarum Urbium iisdem largiuntur: ut vel eo nomine fecunda proveniat hæud vulgarium observationum seges, quas alio & peculiari loco trademus? Quid dicam erecta in iisdem Urbibus Opera; Tempia; indictos solemnnes earundem Ludos & publicos Conventus; Societates; Concordiam; Fraternalitates denique, quæ in iisdem commemorantur? Quid singularum jam Urbium aut Provinciarum Præsides, Proconsules, Sacerdotes, Asiarchas, Scribas, aliosque Magistratus vulgo etiam non obvios, cujus generis unum hic exemplum & illustre quidem juvabit in medium adferre, elegantem nempe Smyrnæorum Nummum, in nupera collectione Cl. Gallix antiquarii, ejusdemque utriusque nostrum amicissimi Seguini occurrentem, cum inscript. Σ Μ Υ Ρ Ν Α Ι Ω Ν Π Ρ Υ Τ Α Ν Ε Ι Σ.

Vides in anteriori parte caput turritum, consuetum Urbium symbolum, in averfa vero figuram muliebrem at velatam stantem cum calathò in capite, & Victòria in sinistra. Hanc vero Vestæ seu Εστίας figuram facile crederem, quæ in Græcarum urbium Prytanæis colebatur, & cujus simulacrum in iisdem erigi solebat, juxta Pindari Scholiastem; Π Ρ Υ Τ Α Ν Ε Ι Α Φασὶ λαχέειν τὴν ΕΣΤΙΑΝ, παρ' ὅσων ἀστὴ πόλεων ΕΣΤΙΑΙ ἐν ταῖς ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΙΣ ἐθιδρωται. P R Y T A N E A dicunt sortitam V E S T A M, unde Urbium Vestæ in P R Y T A N E I S statuebantur. Hinc primus etiam Vestæ in urbibus illis Græcis
auct

In Od. xi.
 Nona.

aut Asiaticis cultus; unde Cyrus Sardes victor ingres-
 sus, primum Vestæ, dein Jovi, aliisque Diis rem sa-
 cram fecisse apud Xenophontem legitur; ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθεν Instit. Cyr.
 ἐκ τῆς πρώτης ἐστία ἔθυσεν, ἐπειτὰ Διὶ Βασιλεῖ, καὶ lib. vii.
 ἑπὶ τῆς ἀλλῆς θεῶν οἱ μάγοι ἐξηγήθησαν. *Quum ingressus esset, PRI-*
MUM VESTÆ rem sacram fecit, deinde Jovi Regi, & si
cui alteri Deo Magi sacrificandum indicarent. Neque ve-
ro negotium facessent adscripti nummo Smyrnæorum
ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ, quales passim in Græcis Urbibus præ-
ter Athenas existisse, ut Rhodi, Miletii, Tenedi, Ar-
gis, Thasi, Mytilenis, Ephesi, erudite ad Athenæum
notat ὁ πᾶνυ Casaubonus. Apud Rhodios certe sum-
mmum fuisse eo nomine magistratum, & pleno cum
imperio observo ex insigni cam in rem Appiani loco,
οἱ μὲν δὲ τὸν Ἀλέξανδρον ἐκ τῶν εἰλοντο σφίσι Πρυτανῶν, Bell. Civil.
ἅπερ ἐστὶν ἀρχὴ παρ' αὐτοῖς μάλιστα αὐτοκράτωρ. lib. iv.
de causa Alexandrum elegerunt sibi PRYTANEM, qua
apud eos dignitas omnium maximam habet auctoritatem. In-
de vox illa Πρυτανῶν, qua Appianus utitur, ab Eccle-
siasticis scriptoribus, & à Gregorio Theologo non se-
mel de Deo omnia moderante dicta, ut in funere so-
roris Gorgoniæ, τὸ θεῶν Πρυτανῶν. Cæterum præ-
dictis modo urbibus addendi jam Smyrnæi, ut arguit Tom. i.
hic Nummus; & firmat insuper tum decretum Smyr- Orat. xi.
næorum de renovando Fœdere cum Magnesiis, ubi pag. 287.
horum Legati dicuntur à Senatu invitandi Πρὶ ξενισ-
μὸν εἰς τὸ ΠΡΥΤΑΝΕΙΟΝ, ad hospitales epulas in PRY-
TANEUM: tum ipse Smyrnæus Aristides, qui alicu-
bi (quod ad Smyrnæorum Marmor præterit notare In Marm.
Cl. Seldenus) se inter eosdem Patriæ suæ Prytanes no- Arundelk.
minatam docet; εἶπεν δὲ δέχα μισθῶν κατ' ἑκάστην τὸν χρόνον Serm. Sæas.
ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΙ προσβάλλετό με ἡ βασιλὴ δύσιν καὶ τελσίον v. p. 608.
καταπέμψων. cum haberentur hoc tempore Comitibus PRYTA-

NEA, nominavit me Senatus, duobus vel tribus subscribentibus. Et hæc ferme præter institutum hoc loco, quæ cum præclaris Nummorum id genus argumentis, ad alias sedes, & Geographicas imprimis locorum observationes ablegamus. Ad alia enim jam hic nobis transeundum, juxta institutæ hujus commentationis legem. Quamquam, aut me animus fallit, aut quæ vel hac Dissertatione sumus hæctenus complexi, ad sanandam eorum cœcitatem abunde sufficient, qui in priscis Græcorum Nummis nullam aut exiguam lucem ad Historiam antiqui ævi illustrandam vident.

